

mende år nuancere indholdet i institutionsbegrebet, og de geografiske afstande vil få mindre betydning for sammenhængskraften i en institution. Uddannelsesinstitutioner har indtil nu som noget ganske selvfølgelig udelukkende været opfattet som en række fysiske bygninger inden for et afgrænset, geografisk område. Et sted hvor de uddannelsessøgende mødtes sammen deres lærere i en undervisningssituation. De elektroniske netværk muliggør langt mere fleksible former for samarbejde både administrativt og i selve uddannelserne mellem geografisk adskilte institutioner og uddannelsessteder. Alle institutionerne er allerede koblet sammen i net, og fjernundervisning vil formentlig komme til at spille en langt større rolle fremover. Båndbredden og økonomien i netværksforbindelserne kan aktuelt være et problem, men den teknologiske udvikling på dette felt kombineret med regeringens mål om billig og rigelig båndbredde til befolkningen vil formentlig løse problemet inden for meget få år.

De nuværende løn- og ansættelsesformer skal overvejes i forhold til de nye udfordringer, der ligger i omstillingen af uddannelsesinstitutioner fra (primært) undervisningsinstitutioner til helhedsorienterede vidensinstitutioner. Arbejdstidsaftaler, der låser fordelingen af arbejdsopgaverne til faste formler, må fjernes lokalt og centralt, så den samlede anvendelse af lærerressourcerne bliver en ledelsesopgave. Der må etableres arbejdspladser på institutionerne til lærerne bl.a. for at sikre fornuftige fysiske rammer om det teamarbejde, som er en forudsætning for løsningen af institutionens samlede opgavefelt.

De fastansatte i KVV- og MVU-sektoren har allerede efter deres stillingsbeskrivelse pligt til at udføre udviklingsarbejde, og udviklingsarbejde finder allerede sted i stigende omfang. Problemet er, at udviklingsopgaverne ofte tilrettelægges og løses løst fra undervisnings- og uddannelsesopgaverne. Aktuelt finansieres udviklingsopgaverne enten over taxametret for den enkelte uddannelse eller som indtægtsdækket virksomhed.

Vore nabolande har taget meget forskellig stilling til, om institutionerne skal have frie midler til rådighed for udviklingsopgaver eller ej. Finland og Holland har svaret nej og henvist til den rekvirerede udviklingsvirksomhed som det relevante og tilstrækkelige. Omvendt har Tyskland og Norge besluttet at stille begrænsede frie midler til rådighed.

Regeringen er også indstillet på at sætte større fokus på faglig udvikling og forskningstilknøytning. Undervisningsministeriet vil kunne omlægge den nuværende finansiering af udviklingsaktiviteter:

- Aktivitetsafhængig finansiering.
- Projektfinansiering til konkrete udviklingsaktiviteter.
- Kontraktfinansiering, hvor Undervisningsministeriet og et center gensidigt aftaler finansiering af udviklingsprogrammer.

Fagligt stærke og udviklingsorienterede miljøer på KVV- og MVU-institutionerne vil i sig selv være attraktive samarbejdspartnere for universiteterne, og et sådant samarbejde kan omvendt give uddannelsesinstitutionerne en direkte forskningstilknøytning. Universitetsinstitutionernes motivation til at indgå i udviklingsopgaver sammen med CVU'er eller enkelte uddannelsesinstitutioner kunne øges ved at give uddannelsesinstitutionerne adgang til at kunne rekvirere arbejde fra fagligt relevante universitetsinstitutioner. En anden type udviklingsopgaver kan være kontraktarbejde for en ekstern rekvirent, f.eks. et skolevæsen over for et seminarium, en social institution over for en social højskole eller en virksomhed over for en ingeniørhøjskole. Netop udviklingsarbejde for eller sammen med en ekstern rekvirent vil kunne styrke den professionsorientering, der fortsat skal være korte og mellemlange videregående uddannelsers største kvalitet.

Det centrale i omstillingsprocessen er at udvikle institutionerne fra undervisningsinstitutioner til videnscentre, hvor undervisning og uddannelse fortsat er omdrejningspunktet, men hvor institutionens øvrige opgaver fremstår tydeligt for de ansatte og for omverdenen. Her er det ikke nok at skabe de ydre rammer. Det afgørende er, hvordan der fra centralt og lokalt hold kan sættes dynamiske processer i gang, som kan bære omstillingen igennem lokalt og skabe den kvalitet i opgaveløsningen, der både er forudsætningen for at kunne fastholde og rekruttere attraktive medarbejdere og samarbejdspartnere.

6. DET VIDERE ARBEJDE

Som nævnt er debatten om institutionsstrukturen allerede i gang, og Undervisningsministeriet og Forskningsministeriet har modtaget mange tilkendegivelser og konkrete skitser/forslag